

Inhoud

Hoofdstuk 6	Samen geloven in diversiteit	3
A	Geïnspireerde personen.....	3
	Karlsruhe september 2022	3
	Mogelijkheid tot gesprek:.....	4
B	Bijbel 1 Korintiërs 3: 1-11	5
	Mogelijkheid tot gesprek.....	5
	Korte achtergrond bij de bijbeltekst	5
	Mogelijkheid tot gesprek:.....	6
C	Kunst en literatuur bij het thema	7
D	Een geïnspireerde gastspreker	8
	Anne-Maria van Hilst	8
E	Liederen.....	8
F	Ideeën voor kinderen	9
	Verkleeden met hoofddeksels.....	9
	Een kunstwerk maken	9
	Een passend bijbelverhaal.....	10

Hoofdstuk 6 Samen geloven in diversiteit

A Geïnspireerde personen

Karlsruhe september 2022

Voor de Assemblee van de Wereldraad van Kerken zijn zo'n vierduizend christenen uit alle windstreken en van zeer diverse kerkelijke achtergrond bij elkaar gekomen in Karlsruhe. Om samen te vieren, samen te praten en om na te denken over de rol van kerken en christenen in deze tijd, juist ook met betrekking tot maatschappelijke en politieke thema's.

Het thema van deze negen dagen durende Assemblee is: 'De liefde van Christus beweegt de wereld tot verzoening en eenheid'.

Een uitdagend thema, want die eenheid is ook bij christenen onderling geen vanzelfsprekendheid. In 1983 schreef dr Greer Anne Wenh-In Ng aan de vooravond van de assemblee in Vancouver 1983 een treffend gebed vanuit de spanning en onzekerheid die ons vaak in de weg zitten wanneer we elkaar over grenzen heen ontmoeten:

God in de hemel, houd het nog even vol met ons
timide menselijke wezens,
die elkaar niet durven te vertrouwen zélf als we weten
dat we uw wereldwijde familie toebehoren.
Heb geduld: geef ons tijd elkaar te verkennen
met elkaar om te gaan, samen te verdwalen
of misschien ook samen te botsen, samen uw lof te zingen en te bidden
en samen uw brood te breken – dan zullen we U misschien nog verbazen.
En voor onze reserves tot nu toe, Heer, vergeef ons.

De woorden geven aan wat we nodig hebben om werkelijke ontmoeting tot stand te laten komen: vertrouwen en moed, tijd en geduld, de ervaring van gezamenlijkheid, maar ook vergeving en inspiratie.

Tijdens de Assemblee spraken verschillende inspirerende personen, en juist de verscheidenheid maakte het zo heel krachtig. Tegelijk kwam ook steeds weer boven dat we als kerken vaak veel te veel naar binnen gericht zijn. En dat is zonde, want waar we teveel focussen op de verschillen komen we niet toe aan gezamenlijk optrekken naar buiten toe. Terwijl we geroepen zijn juist dáár goed te doen in het spoor van Jezus.

In dat kader citeer ik hier twee uitspraken, die op de Assemblee gedaan werden door religieuze leiders. Allereerst een oproep van Justin Welby, de huidige aartsbisschop van Canterbury, die in een bevolgen toespraak stelde:

“In het licht van de grote problemen van de wereld, dichtbij en veraf, kunnen we het ons niet meer veroorloven gescheiden te leven. We kunnen niet zonder de eenheid die onze verschillen overstijgt.”

En dr Jacqueline Grey van de wereldwijde beweging van Pinksterkerken sprak met veel zelfkennis en zelfrelativering gelijksoortige woorden toen ze zei:

“Het zou niet moeten gaan om ons gedoe binnen de eigen kerken en ook niet om eindeloos praten over onze verschillen. En al helemaal niet om gevoelens van superioriteit. Het gaat er om wat we, gedragen door onze gedeelde spiritualiteit, kunnen betekenen voor de wereld.”

Mogelijkheid tot gesprek:

Doopsgezinden gebruiken het woord ‘kerk’ vaak alleen voor het gebouw. In deze dialoog wordt gevraagd het op te vatten als: de christelijke geloofsgemeenschap.

- Op welke momenten heb jij de kracht van de verscheidenheid ervaren in de kerk?
- Wanneer heb jij moeite met medechristenen? Hoe is die moeite te overbruggen?
- Op welke manier kan bidden helpen om openheid en eenheid te bewerkstelligen?
- Wat vind je van de uitspraken van Justin Welby en Jacqueline Grey?
- Wat zie je als een belangrijke taak voor de christelijke geloofsgemeenschappen in de wereld?
- Wat betekent het voor jou dat de we als doopsgezinden deel uitmaken van een wereldkerk?
- Op welke vlak ervaar je daar eenheid? En wanneer juist de verschillen?

B Bijbel 1 Korintiërs 3: 1-11

Al vanaf het begin van het christendom is diversiteit en verscheidenheid een uitdaging.

Lees maar eens in de eerste brief van Paulus aan de gemeente in Korinthe.

Lees: 1 Korintiërs 3 1-11 [op bijbel.nl](http://opbijbel.nl) of [uit de Naardense bijbel](#).

Mogelijkheid tot gesprek

- Welke boodschap haal jij uit deze tekst voor onze gemeentes?
- In hoeverre is die boodschap nog steeds relevant?

Korte achtergrond bij de bijbeltekst

Uit die tekst blijkt dat er gedoe was in de christelijke gemeente, omdat er verschillende stromingen waren ontstaan. Een zekere Appolos die eerder in Efeze aan het werk was geweest is nu actief in Korinthe. Daar had Paulus zelf lang gewoond en gewerkt. Hij had er een gemeente opgebouwd. Apollos kreeg er grote invloed. Hij bleek een grote steun te zijn voor de gelovigen daar. Hij deed er goed werk.

Zo goed, dat er ook wat verdeeldheid ontstond. Paulus en Apollos legden andere accenten in het geloof en blijkbaar gingen gemeenteleden hen (en elkaar) als concurrenten zien en verloren ze de verbinding. Het lukt niet om de diversiteit vruchtbaar te laten zijn, het werd een splijtzwam.

Paulus hoorde dat en hij reageerde er op in zijn brieven aan de Korintiërs. Daarin lezen we hoe er een groep was die zei: 'Wij voelen ons meer thuis bij de manier van Apollos.' Anderen zeiden: 'Wij horen bij Paulus.' Weer anderen: 'Wij zijn meer van de stijl van geloven van Petrus.' Verdeeldheid ligt altijd op de loer - ook in geloofsgemeenschap. Kijk maar naar de kerken in Nederland. Aan gemeenteleden kun je al niet meer uitleggen waarom er zoveel soorten protestanten en katholieken zijn, laat staan aan buitenstaanders. Daarom hebben we nog altijd iets aan de manier waarop Paulus met de verdeeldheid toen omging. Hij zei: 'Het gaat er niet om voor wie je bent, we zijn allemaal van Christus.' En dat is nog steeds van betekenis. De wereldwijde christenheid kun je zien als het netwerk van mensen waarvan Christus het middelpunt is. Niet Apollos. Niet Paulus. Niet Johannes de Doper. Niet Menno Simons (daarom heten doopsgezinden in ons land ook geen Mennonieten) of Kuitert of Huub Oosterhuis.

De kerk (en dan bedoel ik niet het gebouw, maar die wereldwijde christenheid) is ook niet mijn kerk, het is de kerk van Christus. En iedereen zit misschien op een andere plek in dat netwerk van de kerk, maar vanuit die verschillende hoeken hebben we samen het meest complete beeld van dat middelpunt. We hebben elkaar nodig om de volheid van Gods liefde in Christus enigszins te peilen.

In een ander deel van de brief aan de Korintiërs verwoordt Paulus dat op een aansprekende manier. Lees met elkaar de tekst in [1 Korintiërs 12: 4-30 in bijbel.nl](#) of [in de Naardense bijbel](#)

Mogelijkheid tot gesprek:

- Welke ervaringen heb jij met onbegrip of conflicten in de gemeente?
- Wat heeft dat met je gedaan?
- Wat is er nodig om met elkaar in verbinding te blijven, juist ook wanneer er heel veel diversiteit heerst?
- Hoe zorgen we ervoor dat mensen zich in alle diversiteit thuis voelen in de kerk?
- In 1 Korintiërs 12 spreekt Paulus over de verschillende gaven die mensen hebben en de verschillende rollen in de geloofsgemeenschap. Welke kwaliteiten waardeer jij in je medegemeenteleden? (Misschien is het leuk ook te vragenWat denk je dat ze aan jou waarderen?)

C Kunst en literatuur bij het thema

Religieuze diversiteit gaat natuurlijk veel verder dan de christelijke diversiteit alleen. In 2017 vond in de kathedraal van Gloucester een bijzondere tentoonstelling plaats. Onder de titel Faith maakte kunstenaar Russell Haines 37 grote portretten, elk van een persoon van een andere religie, geloof of geloofssysteem en omvat Zoroastriërs, Druïden, Heksen, Rastafari, Heidenen en Baha'i en alle andere meer bekende religies. Het bevat ook het portret van de bisschop van Gloucester, de eerwaarde Rachel Treweek, de eerste vrouwelijke bisschop die zitting heeft in het Hogerhuis.

[In dit filmpje](#) komt zij, samen met de kunstenaar, aan het woord over de expositie:

(Je kunt hier indien nodig heel makkelijk zelf de Nederlandse ondertiteling onder zetten: bij je YouTube filmpje, rechts in de onderste balk het radertje van 'Instellingen' aanklikken, vervolgens 'Ondertiteling' aanklikken, dan 'Automatisch vertalen' aanklikken. Er verschijnt een hele lijst van mogelijke talen, ga naar Nederlands en klik het aan. Als het goed is heb je nu de Nederlands ondertiteling.)

In dit filmpje zit een aantal interessante uitspraken om over door te praten met elkaar:

Treweek:

'Het beeld dat al deze portretten met elkaar vormen is in zekere zin een portret van God. Dat zal Russell Haines niet met me eens zijn, maar zo zie ik het.'

- Wat denk je dat ze met deze uitspraak bedoelt? Hoe kijk jij daar tegenaan?

Kunst helpt om te leren met elkaar te praten en met elkaar in harmonie te leven.

- Wat doet het kijken naar kunst jou? Kun je een ervaring noemen met een kunstwerk dat jou kijk op de dingen of de mensen veranderd heeft?

Zelf heeft de kunstenaar in een interview gezegd:

'Ik hoop dat mijn kunst de kijker op een kleine manier kan helpen om voorbij het etiket te kijken en in plaats daarvan de persoon achter het portret te zien. Elk van hen is uniek en toch ook heel gelijk, ze proberen hun leven zo goed mogelijk te leven. Het enige verschil is hoe ieder van hen zijn kijk op de wereld uitdrukt. Is dat zo'n groot verschil?'

- Op welke manier zijn alle mensen hetzelfde? En van welke unieke aspecten kun jij genieten bij een ander of bij jezelf?

Ter gelegenheid van de expositie vond in de kathedraal ook een interreligieuze viering plaats. Deze had christelijke elementen, imam Hassan van de Masjid-e-Noor moskee in Gloucester zong de islamitische oproep tot gebed, er werd een joods gebed uitgesproken en een witte heks sprak namens minderheidsreligies.

Dit soort vieringen zijn zeldzaam.

- Wat denk je dat daarvan de reden is? Wat zou jou aanspreken in zo'n viering? Ervaar jij de diversiteit van religies als een zegen of als een obstakel, en waarom?

D Een geïnspireerde gastspreker

Anne-Maria van Hilst

De Joodse diversiteitsspecialiste Anne-Maria van Hilst is een bevlogen en boeiend spreker. Zelf introduceert ze zich op haar website (annemariavanhilst.com) als volgt:

De interreligieuze dialoog is iets wat mij aan het hart gaat. Mijn hele leven al ben ik geïntrigeerd door hoe religie mensen raakt tot in de kern van hun bestaan. Hoe komt het dat sommige mensen zich aangesproken voelen tot bijvoorbeeld de gemeenschapszin in religie terwijl andere mensen juist op zoek zijn naar zichzelf in meditatie.

In mijn werk als zzp'er in de interreligieuze dialoog probeer ik mensen nader tot elkaar te brengen. Om dat te bereiken geef ik lezingen in kerken, synagogen en op scholen en universiteiten over de interreligieuze dialoog.

Meer informatie op haar website, annemariavanhilst.com

E Lieder

Nieuwe Liedboek

969: In Christus is nog west noch oost

970: Vlammen zijn er vele

Kinderen van Eén Vader

Kinderen van één Vader

Zangen van Zoeken en Zien

115 Honderd bloemen

417 De droom van God

F Ideeën voor kinderen

Verkleed met hoofddekseis

Wie ben je? En wie kun je nog meer zijn?

Om over dit thema te praten, kun je een heel aantal verschillende hoofddekseis neerleggen (een pet, een chique hoed, een hoofddoekje, een brandweerhelm, een pruik, een diadeem etc. etc.)

- Laat elk kind een hoofddekseis opzetten.
Hoe voelt het om juist dat hoofddekseis te dragen? Ga je er anders van lopen misschien? Of anders van praten? Probeer het maar eens uit!
- Kun je een persoon bedenken die bij die hoed hoort?
- Vertel eens iets over jezelf alsof je die persoon bent.
- En als je het hoofddekseis afzet, voel je je dan weer jezelf?
- Hoe is het om eens iemand anders te zijn? Of ben je liever altijd jezelf?
- Welke kanten heb jij allemaal in je?
- Laat degene die bijvoorbeeld de brandweerman (of vrouw) speelt eens praten met degenen die een kroon op zijn hoofd heeft. Wat gebeurt er dan? Hoe is het om zo verschillend te zijn?

Een kunstwerk maken

Trek allemaal je twee handen over (één kun je zelf, de ander heb je een ander voor nodig) en maak daar met elkaar een groot kunstwerk van door alle handen bij elkaar op een groot vel te plakken en mooie kleuren te geven.

- Probeer eens je eigen handen terug te vinden.
- Wat zegt het jou dat de handen zoveel op elkaar lijken?

Een passend bijbelverhaal

De verhalen over de Toren van Babel en het verhaal over Pinsteren zijn mooie verhalen bij dit thema. Zoek een kinderbijbel die je aanspreekt en werkvorm erbij.

Hieronder een mogelijkheid: ¹(

Het is nacht. Toch branden er olielampjes in alle huizen van Jeruzalem. Heel veel mensen zijn naar de stad gekomen voor het Wekenfeest, dat zeven weken na het joodse Paasfeest wordt gevierd. Feest om God te danken voor alles wat er op het land groeit. Daarom zijn er broden gebakken van het eerste koren. En hebben mensen rijpe vruchten uit hun tuin meegenomen: druiven, vijgen, olijven. In een feestelijke optocht zijn die broden en vruchten naar de tempel gebracht.

Op het Wekenfeest wordt óók gevierd dat het volk Israël in de woestijn de Tien Woorden kreeg.

Petrus, en de andere leerlingen van Jezus zijn in een huis in Jeruzalem om met elkaar het Wekenfeest te vieren. Ze zijn nog steeds bang dat ze -net als Jezus- gevangen genomen en gedood zullen worden. Ze hebben het huis goed op slot gedaan. Die hele nacht blijven ze net als alle andere joden die het feest vieren op.

Ze lezen uit een boekrol en praten er met elkaar over. Dan herinneren ze zich weer hoe Jezus de woorden van de profeet heeft uitgelegd. En ze denken aan het Koninkrijk van God waar Jezus over sprak.

‘Weet je nog, Andreas’, zegt Petrus, ‘dat we de hele nacht hadden gevestigd zonder iets te vangen? Toen het licht werd zeilden we naar de oever van het meer. Daar stond Jezus. Ik zie hem nog staan. Hij vroeg of hij in onze boot mocht staan. Dan konden de mensen aan de kant goed horen wat hij vertelde. Daarna zei hij: ‘Vaar nu maar diep het water in en gooi je netten uit om te vissen’. We konden niet geloven dat we bij daglicht wat zouden vangen. Maar we deden het tóch en toen we onze netten ophaalden waren ze boordevol vis! En Jezus zei: ‘als jullie mijn leerlingen willen zijn, zullen jullie vissers van mensen worden’’, dan zullen jullie mensen bij elkaar brengen voor het Koninkrijk van God.

We zijn met hem meegegaan. Maar nu... Wat doen we hier eigenlijk? Jezus noemde me Petrus. Je bent een rots waarop ik kan vertrouwen. Nou, een mooie rots. Toen het spannend werd heb ik hem in de steek gelaten. Ik heb zelfs drie keer gezegd dat ik hem niet kende!’ Petrus zwijgt en kijkt somber voor zich uit.

‘We hebben hem allemaal in de steek gelaten’. zegt Johannes. ‘Maar nu kunnen we doen wat hij ons heeft geleerd. Wat hij gezegd en gedaan heeft dát moeten wij nu gaan door vertellen aan andere mensen’.

‘Ja’, zegt Petrus, ‘waarom doen we dat niet? Omdat we bang zijn, zitten we hier verstijfd en op slot!’ Petrus staat op en doet ramen en deuren open. Dan waait er plotseling een felle wind door het huis. De zon komt op en schijnt in hun gezichten. Ze halen diep adem. Kijken elkaar aan. Opeens voelen ze zich bevrijd van hun angst. Het is of de wind nieuw leven in hen blaast.

‘Kom’, zegt Petrus, ‘laten we naar buiten gaan’. Ze gaan naar het tempelplein. Mensen, uit allerlei landen gekomen om het Wekenfeest te vieren, staan er dicht op elkaar. Op het plein verheft Petrus zijn stem en zegt: ‘Jezus, onze rabbi uit Nazareth was door God aangewezen om ons de blijde

¹ uit Op weg van *Boukje Offringa*, de toespraak van Filippus is toegevoegd)

boodschap van het Koninkrijk van God te brengen. Maar hij werd in Jeruzalem gedood aan het kruis. Wij dachten toen dat met hem alles voorbij was. Nu weten we dat Jezus leeft. Wat met hem begonnen is, zal doorgaan!’

‘Wat is zijn boodschap?’ vragen de mensen. ‘Jullie zijn gekomen om te danken voor het voedsel op aarde en de Tien Woorden’ zegt Petrus. Jezus liet steeds zien dat Gods levende voedende woord met anderen te delen is. Hij sloot niemand uit. Hij was er voor een Samaritaanse vrouw en voor een Romeinse hoofdman. Hij gaf een vrouw uit Kana gelijk toen ze zei dat zij er ook bij hoorde’.

‘En wat voor kleur je hebt? Maakt dat uit?’ , vroeg een man uit Ethiopië. Toen ging Filippus, een andere leerling van Jezus, naast Petrus staan en zei:

‘God heeft alle mensen geschapen in allerlei verschillende kleuren. Dat maakt juist de rijkdom van de verscheidenheid uit. Je kunt van elkaars muziek leren. Je kunt elkaars verhalen horen. Je kunt elkaars talenten ontdekken. Je hoeft niet jaloeers te zijn op een ander. Ja die tempel hier dat is een stenen gebouw. Die kan -hoe pijnlijk voor sommigen ook- gemist worden. Maar wat niet gemist kan worden is dat we God dankend samen komen. Overal op aarde kunnen we elk op eigen wijze samen delen, samen muziek maken, samen echt naar elkaar luisteren, samen stil zijn en bij God op adem komen.

Veel mensen die het horen , geloven wat de leerlingen zeggen. Ze vragen: ‘Wat moeten we doen? We willen graag leven zoals Jezus dat heeft geleerd’.

‘Kom dan mee naar de bron’, zegt Petrus, ‘laat je dopen als een teken dat je een nieuw leven wilt beginnen.’ Die dag komen heel veel mensen luisteren naar Petrus en laten velen zich dopen zo ontstaat de eerste geloofsgemeenschap van mensen, die willen gaan leven zoals Jezus heeft geleerd, op dat Pinksterfeest.